

Valtuustoaloite lapsibudjetoinnin käyttöönottamiseksi Liperissä

Lapsibudjetoinnilla tarkoitetaan kunnan, maakunnan tai valtion talousarvion tarkastelemista lapsen oikeuksien näkökulmasta. Valtioneuvosto on julkaissut ”Lapsilähtöinen budjetointi”- selvityksen ja tiekartan lapsibudjetoinnin mahdollisuuksista kunnissa. Selvityksessä kuvataan välineet sekä etenemissuunnitelma lapsibudjetoinnin käyttöönottamiseksi osana kuntien päätöksentekoa ja palvelujohtamista. Lapsibudjetointi koostuu selvityksessä kahdesta kokonaisuudesta: kunnan tilinpäätöksestä jäljitetään kaikki lapsiin kohdistuvat määrärahat eli tehdään tilinpäätösanalyysi lapsiin käytetyistä julkisista varoista sekä lisäksi voidaan arvioida talousarviopäätösten lapsivaikutukset.

Lapsibudjetointi mahdollistaa sen, että kunnassa voidaan tarkastella julkisten varojen käyttöä lapsiin kokonaisuutena – ei vain yksi kunnan toimiala kerrallaan.

Lapsibudjetoinnissa kyse on talousarvion lapsiin kohdistuvien määrärahojen tarkastelusta kokonaisuutena hallinto- ja toimialarajat ylittäen.

Lapsibudjetoinnissa keskeisenä tavoitteena on palveluiden vaikuttavuuden arvioinnin mahdolliseksi tekeminen. Lisäksi lapsibudjetoinnin avulla tuotetaan päätöksenteon tueksi tietoa, jonka avulla lapsiin kohdistuvat määrärahat voidaan tulevaisuudessa kohdentaa oikeudenmukaisemmin ja tehokkaammin.

YK:n lapsen oikeuksien komitean mukaan sopimusvaltioiden tulee ottaa kaikki lapsen oikeudet huomioon talousarvioprosessien kaikissa vaiheissa ja kaikissa hallintojärjestelmissään kansallisesti ja paikallisesti. Käytännössä tällä tarkoitetaan lapsibudjetointia. Lapsibudjetointia voidaan pitää edellytyksenä YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen kokonaisvaltaiselle toteuttamiselle kuntatasolla. Liperin kuntahan on mukana UNICEFin Lapsiystävällinen kunta-mallissa.

Keskustan valtuustoryhmä esittää, että Liperin kunta aloittaa valmistelun oman lapsibudjetoinnin mallin käyttöönottamiseksi. Menetelmä on mahdollista tulevaisuudessa laajentaa myös muihin väestöryhmiin, mikäli se koetaan hyväksi.

Liperissä 31.3.2025

Me allekirjoittaneet esitämme, että Liperin kunta ottaa lapsibudjetoinnin käyttöön.